

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Croesvs Et Codrvs. hoc est, Copiæ Et Inopiæ Damna vel
Lvcra, à bono iustoq[ue] Mundi Gubernatore Deo
Distribvta**

Stengel, Georg

Ingolstadij, 1648

§. 7. Qua[m] miseros faciat pecunia habentes?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52359)

est, cui quod haberet, esset satis; non modò non
copiosi ac diuites, sed etiam inopes ac pauperes
existimandi sunt.

An vigilare metu exanimem, noctesq;, diesq;
Formidare malos fures, incendia, seruos,

Horat:
lib. I. Sat.
tyr. I.

Ne te compilent, fugientes: hoc iuuat? horũ
Semper ego optârims pauperimus esse bono-
rum. &c:

Denique sit finis quarendi, cumq;, habeas
plus,

Pauperiem metuas minùs, & finire laborem
Incipias, parto quod auebas: nec facias, quod
Aufidius quidam, non longa est fabula, diues,
Ut metiretur nummos: ita sordidus, ut se
Non umquam seruo meliùs vestiret: ad usq;
Supremum tempus, ne se penuria victùs
Opprimeret, metuebat, at hunc liberta securi
Diuisit medium, fortissima Tyndaridarum.

§. VII.

Quàm miseros faciat pecunia habentes?

Manet ergo sollicitudo, & miseria, etiam
post opes adeptas, immò augetur. Neque
sollicitudo tantùm, sed ea est natura diui-
tiarum, vt vel malos sequantur, vel faciant,
si probos inuenerint. Aristotelis problema
extat, quo quærit: Quí fiat, vt paupertas,
apud probos viros, plerumq; versetur? red-
ditque

ditque eiusce rei varias causas, inter quas est, Quòd improbi per fas nefasque malint parare diuitias, quàm cum paupertate diutinum contubernium habere: fugere proinde ab illis, quibus videatur maximorum flagitiorum occasio futura; ad illos deflectere, quos existimat sese rectè vsuros. Quò igitur tendunt opes? Nemo dixerit, eas tantùm improbis contingere, cùm & Abraham, & Iob, & Dauid diuites fuerint, & bellè dictum sit: *Diuitia bonis dantur, ne mala videantur: dantur malis, ne summa putentur: auferuntur bonis, ut probentur; malis vero, ut crucientur:* valde tamen vsitatum est, ut eos grauent, & in infernum deprimant, à quibus nimis anxie adamantur. Quàm enim difficile est, diuitias rectè, iustè, liberaliter expendere? quàm laboriosum, eas à furibus, raptoribus, & iniuriosis defendere? quàm multa sunt maledicta, inuidiæ, odia, propter eas, sustinenda? Quot subeundæ lites? quot adeunda tribunalia? quot rogandi prætores? ipsa bella nonnè propter opes & possessiones suscipiuntur? Cur Plutum sibi à Mercurio vltro adductum admittere noluit Timon ille? *Quoniam pridem, inquit, innumerabilium malorum hic mihi fuit auctor.*

Lucian.
in Timone
misanthropo.

auctor, cum me assentatoribus proderet, insidiatores in me inuitaret, conflaret odium, illecebris corrumpere, inuidia obnoxium redderet: denique cum me adeo perfide ac proditorie destituerit. Et S. quidam Pater dixit: *Aurum amplius cruciat, apud quem largius fuerit.* Nec cruciat tantum, sed etiam maculat. Quamquam hoc habent diuites, quod sicut aulam floridum multa sordida tegit, ita apud eos, auri splendore, & nitidis titulis multæ tegantur calamitates; quæ tantò sæuius intus vrunt, quantò magis premuntur foris; sicut incendia diutius inclusa, potentiùs erupturæ. *Sudat pauper foris in opere,* ait S. Bernardus, *sed numquid anxie diues intus in sua cogitatione laborat? Aperit ille os suum in oscitatione, aperit iste in ructatione; & interdum grauius iste fastidio, quam ille inedia cruciatur.* Quid enim illi sapiat, cuius anima est amaritudine plena? Dolorem non tollit, qui vulnera sua tegit. Periculosiores sunt cicatrices, si computrescant. Nec pauci sunt tales:

*Plures nimiam congesta pecunia curam
Strangulat, & cuncta exsuperans patri-
monia census.*

Siquidem, teste Petrarca, *multis mortem
attule-*

S Bern.
ser. 4.

Iuuen.
Sat. 19.

Francisc.
Petrarcha

de rem.
vtr. Fort.
cap. 53.
Ant. ser.
de diuit.

Cic. lib.
vlt. Tusc.

Senec.
ep. 2.

attulere diuitia, requiem verò omnibus abstulere. Vnde Chilon interrogatus, *Quid essent diuitia?* respondit: *Thesaurus malorum, calamitatis viaticum, improbitatis suppeditatio.* Has cum quis, quamuis indignus, habere possit, in bonis non numero. *Quod enim est bonum, id non quivis habere potest,* ait Tullius. Et quis ea bona vocet, quæ vrunt, & cruciant? Et tamen homines ea expetunt. *In hoc excusabiles sunt dii,* ait Seneca, *quòd ista, quæ vrunt, quæ cruciant, optantibus data sunt.*

§. VIII.

In paupertate delicias maiores percipi, quàm in diuitijs.

S. Chrys.
homil.
Quòd ne-
mo lædi-
tur, nisi à
se ipso.

Age ergo iam, & percontemur ab eis, ait S. Chrysostramus, *cur expetenda videantur esse diuitia? Respondebunt primò, propter vitæ voluptatem, & corporis delicias, tum deinde, propter honorem, & propter officia, quæ ab hominibus diuitiarum causa conferuntur, & quia dives facile ulcisci potest in eos, qui iniuriam inferre tentauerint, & ut timori ceteris sit.* Existimo, quòd alias, exceptis his, causas non habeant, voluptatis dico, honoris officiorum, timoris & ultionis: nam neque sapientiosem, neque temperantiosem, neque prudentiosem, neque clementiosem diuitia hominem facere possunt.